

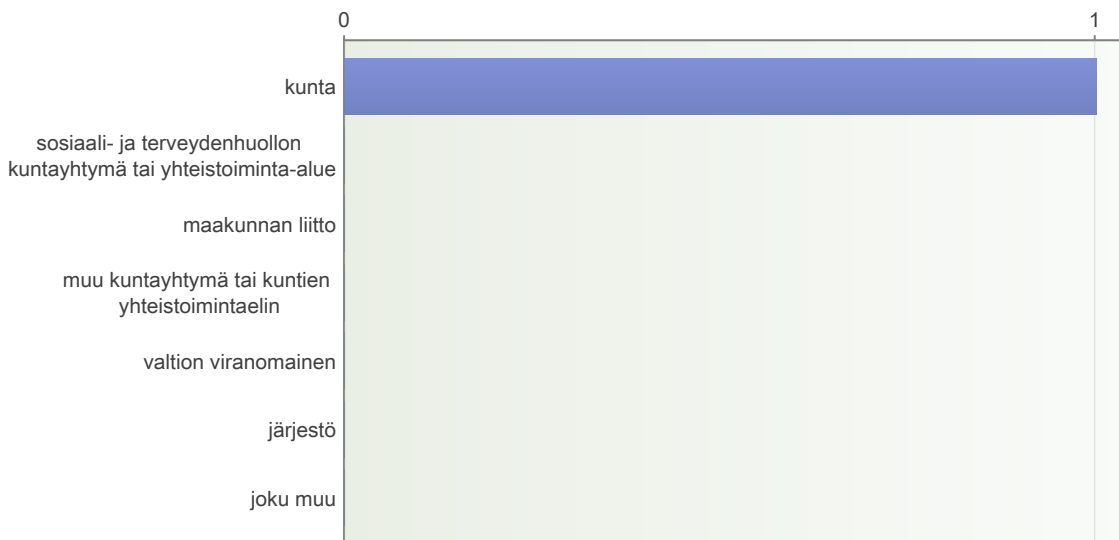
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Pyhärannan kunta	Matti Muukkonen	044-7383413, matti.muukkonen@pyharanta.fi	3.10.2016	Pyhärannan kunnanhallitus

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- Pyhärannan kunnan näkemyksen mukaan esitys kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja nykytilaan. Edelleen kuitenkin esitys on selvästi riittämätön turvaamaan yhdenvertaiset sosiaali- ja terveyspalvelut eri puolilla Suomea asuville suomalaisille. Nyt toteutettavalla mallilla on suuri riski siihen, että ihmiset eriarvoistuvat, koska maakuntien väestöpohja on niin erilainen. Lisäksi laajamittainen päätösvallan siirtäminen maakunnille voi johtaa tilanteeseen, että palvelut keskittyvät nimenomaan maakuntakeskuksiin ja isompiin kaupunkeihin. Tulisi harkita tarkemmin työnjakoa yliopistosairaaloiden ja kuntien/kuntaryppäiden kesken siten, että esitys rakennetaan kuntapohjaiseksi.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Vastaajien määrä: 1

- Tuskin. Käytännössä kustannussäästöjen saaminen edellyttää mittavia irtisanomisia maakuntien henkilöstöstä ja tähän ei todennäköisesti kuitenkaan löydy valmiutta. Edelleen on syytä todeta, että sosiaali- ja terveystoimen ja erikoissairaanhoidon integraatio on lähtökohtaisesti hyvä, mutta valitettava totuus on se, että sosiaali- ja terveydenhuolto karkaa yhä kauemmaksi työ-, elinkeino- ja sivistystoimesta, jolloin ennaltaehkäisevyyttä ei tapahdu. Suunniteltu ennaltaehkäisevän työn rahoitus on aivan riittämätön, jotta ennaltaehkäiseminen voisi tapahtua. Nyt ajatellaan, että optimoimalla tuotantoa saadaan tehokkaampia palveluja: ensisijaisesti tulisi kuitenkin keskittyä siihen, että palvelujen tarve kokonaisuudessaan vähenee. Tässä on vaara, että sekä julkishallinnon että yksityisten kustannukset kasvavat merkittävästi. Koska 80 % sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksista tulee 10 %:sta asiakkaista, olisi ehkä syytä pohtia olisiko meillä sittenkin tarve ns. kaksiin palveluihin eli 90 %:a koskeviin palveluihin sekä lopuille räätälöityihin erityispalveluihin. Kysymys kuuluu miten järkevää on muuttaa koko systeemi, jos 90 % asiakkaista tuottaa vain 20 % kuluista.

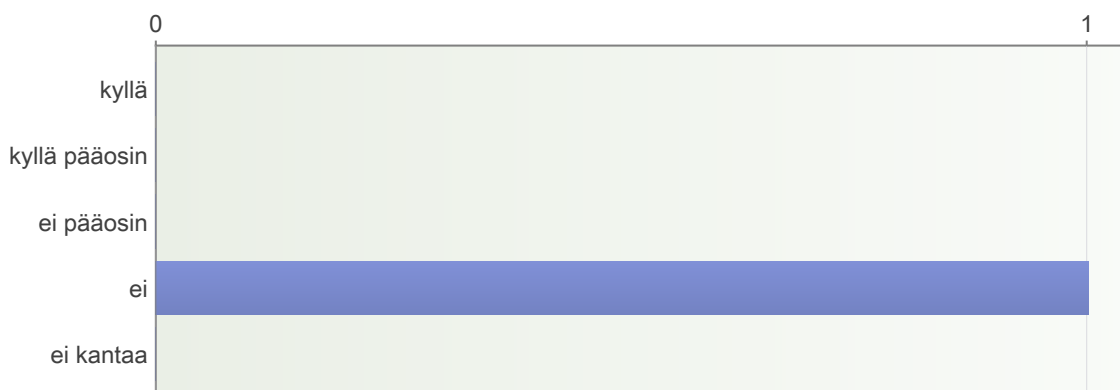
5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

- Käytännössä demokratia tulee rajautumaan suurten kaupunkien asukkaiden demokratiaksi. Maakuntakeskusten ulkopuolella kyse on pakosta keskittää ääniä potentiaalisimmille ehdokkaille, jolloin myös poliittiset valtasuhteet vääristyvät. Harkintaan tulisi ottaa yhden hengen vaalipiirit tai muu vastaava järjestelmä.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Vastaajien määrä: 1

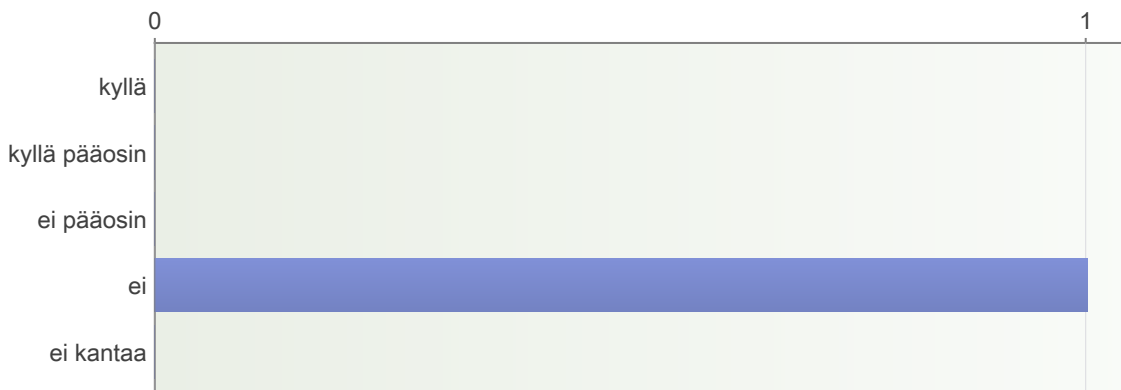

Avoimet vastaukset: ei

- parempi ratkaisu olisi rakentaa malli kuntapohjaisen ratkaisun avulla.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

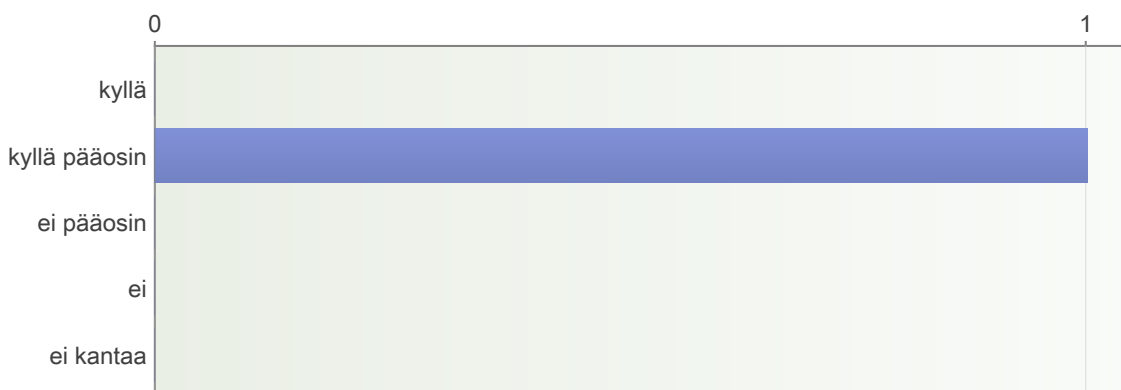

Avoimet vastaukset: ei

- Pidämme tarkoituksenmukaisena kuntapohjaisen järjestelmän varaan rakennettua ratkaisua, jolloin kunta yleistoimivaltaisena viranomaisena pystyy integroimaan sosiaali- ja terveydenhuollon muuhun toimintaan. Mikäli maakuntamalliin päädytään, tulisi sen aidosti korvata kuntataso, jolloin maakunnan tulisi myös olla yleistoimivaltainen.

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

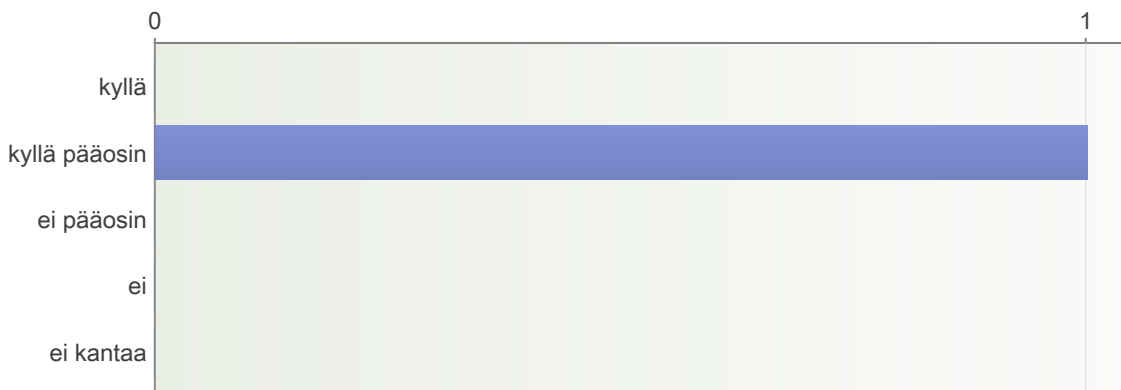

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Lähtökohtaisesti suorat vaalit ovat hyvä ratkaisu, ongelmaksi muodostuu edellä kuvattu tilanne, jossa valta todennäköisesti keskittyy maantieteellisesti ja vääristyy paikallistasolla.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

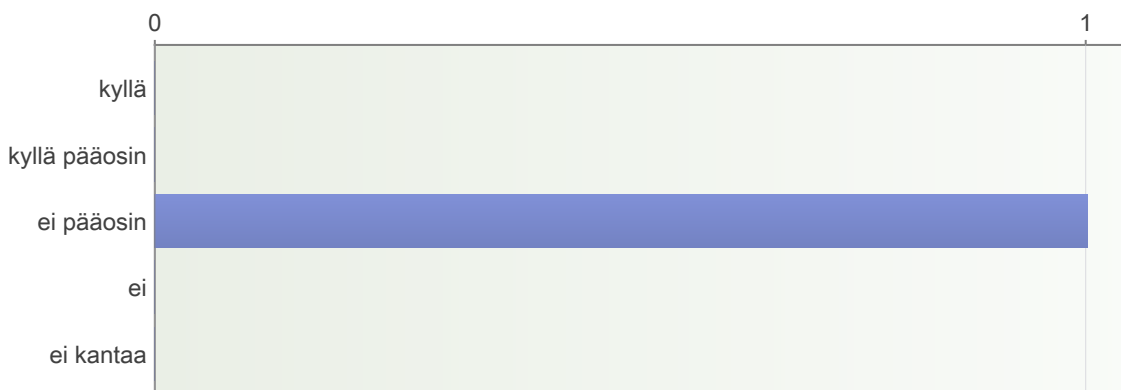

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Myös halukkaille kunnille tulisi antaa mahdollisuus tuottaa haluamiaan palveluja markkinoille. Esimerkiksi pienen kunnan tapauksessa voisi olla järkevää antaa pienen kunnan innovoida skaalautuvia ratkaisuja joihinkin osaongelmiin sekä tarjota niitä markkinoille.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Maakuntalainsäädännön sijaan tulisi harkita maakuntien asemasta säädettävän osana kuntalakia.

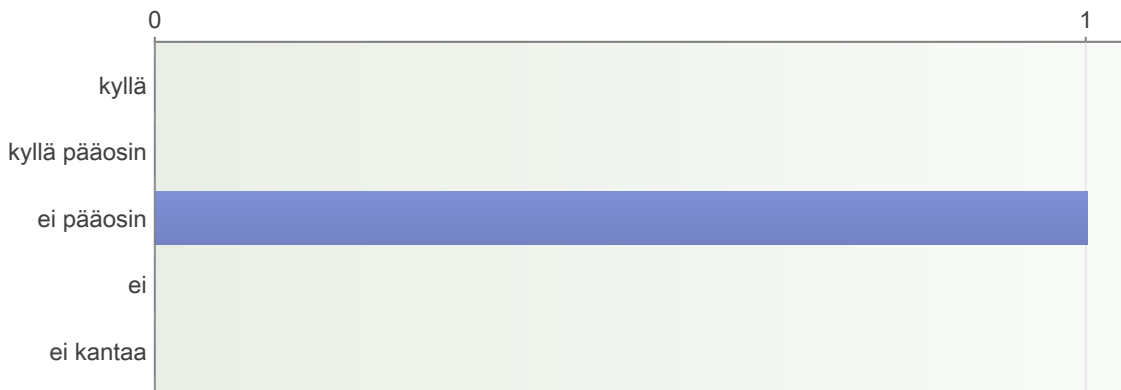
11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntalainsäädäntö on käytännössä kopio kuntalaista. Kysymys nousee, miksi tehdään kaksi samansisältöistä lakia, kun maakunta voitaisiin huomioida kuntien erityistapauksena. Toisaalta ongelman muodostaa erityisesti se, että perustuslain mukaan Suomessa on kaksiportainen järjestelmä (valtio ja kunnat) sekä maakuntahallinto Ahvenanmaan erityistapauksena. Oikeushistorialliset polut johtavat siihen, ettei perustuslain kuntia laajempaa itsehallintoaluetta koskevaa sääntelyä ole tarkoitettu itsenäiseen, vaan kuntapohjaiseen maakuntahallintoon. Vaikka maakunnat mainitaan esitöissä, viitataan säännöksellä nimenomaan kunnallisen itsehallinnon kantarajat ylittävään toteutukseen esimerkiksi maakunta- tai muulla aluetasolla. Maakuntahallinnon toteuttaminen tässä muodossaan edellyttää perustuslain muuttamista vastaamaan kolmiportaista hallintomallia.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

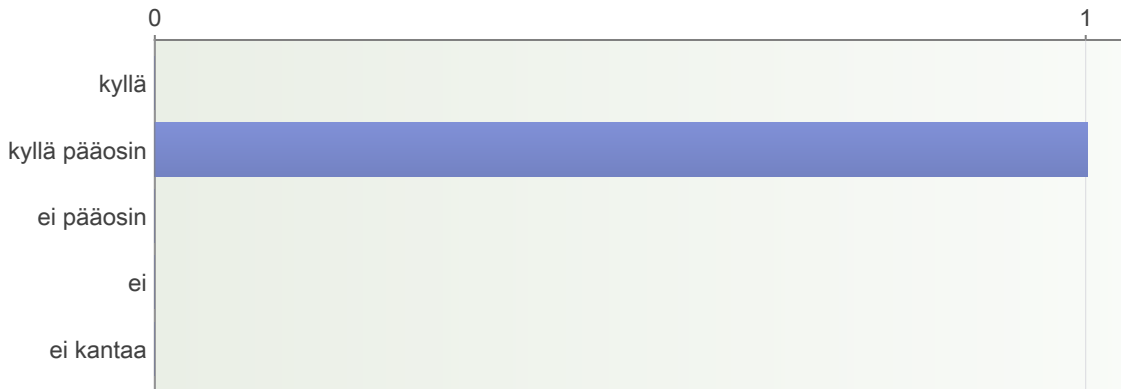

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Säännöksellä on kovin helppo oikeuttaa erittäin vahva keskittämispolitiikka. Käytännössä säännös mahdollistaa väestöpohjien arvioinnin ja tuotantopäätösten teon niiden pohjalta. Tässä mallissa tällainen maakunnan reuna-alueella oleva alle puolta prosenttia maakunnan väkiluvusta vastaava alue voi hyvin tulla "kootuksi suurempaan kokonaisuuteen", jolloin palvelut toteutetaan tämän kootun alueen päätoimipisteessä.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

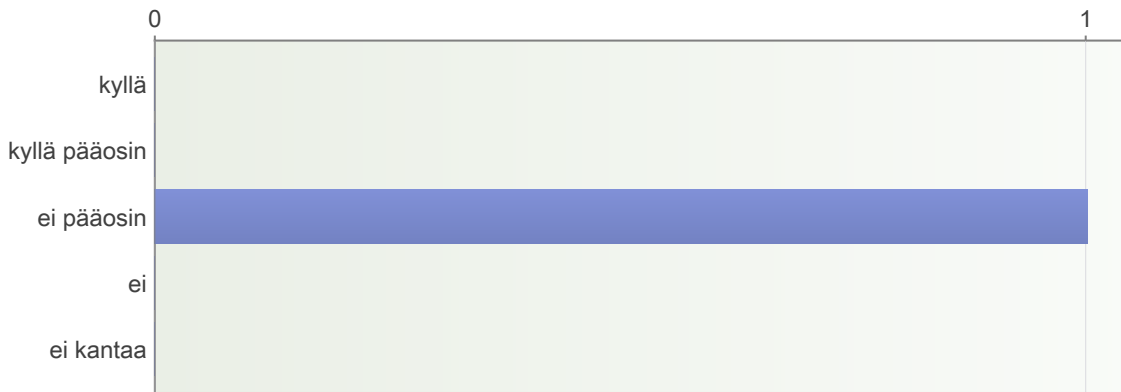

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Kyllä, mutta ongelma tulee siinä, että miksi tällainen järjestely tehdään. Tarkoituksenmukaisempaa olisi rakentaa koko ratkaisu näiden viiden yhteistyöalueen varaan siten, että viisi yhteistyöaluetta jakautuvat pienempiin kokonaisuuksiin. Kun sitova sopimus laaditaan, tulee eri maakuntien vastata palveluistaan kuin lähipalveluista. Mietitään vaikkapa hedelmöityshoitoja: mikäli oman maakunnan alueella ei palvelua ole tarjolla, edellyttää kansalaisten yhdenvertaisuus sitä, että ”kotimaakunta” vastaa muun muassa kulkemisesta siitä toimipisteestä, johon asiakas tulisi, mikäli palvelua olisi tarjolla omassa maakunnassa, siihen, jossa palvelu lopulta annetaan. Vastaavasti maakunnan tulee vastata niistä kustannuksista jotka aiheutuvat siitä, ettei esimerkiksi lähisosiaali- ja terveysasemalla ole tiettyjä palveluja, jotka kuitenkin on määrätty ko. toimipisteen hoidettavaksi ja suuremman väestövastuun alueella on tarjolla.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Vastaajien määrä: 1

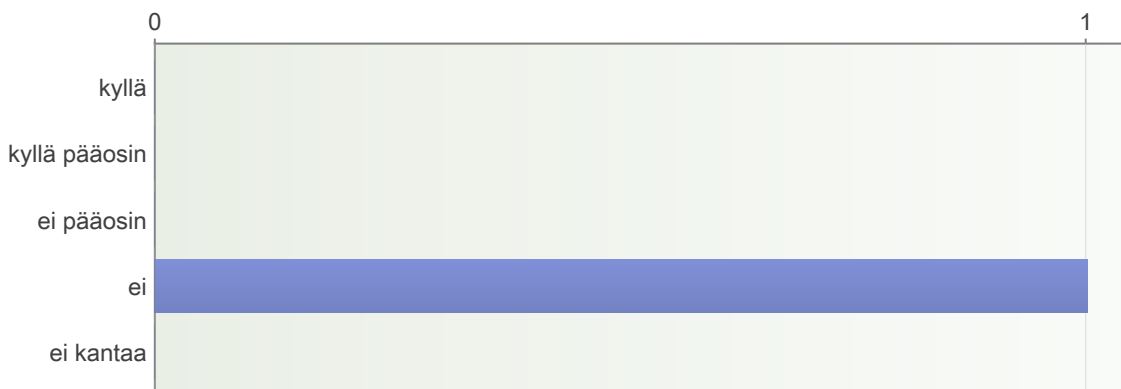

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Erittäin suuri ongelma tulee siitä, että maakuntiin ollaan siirtämässä pelkästään sosiaali- ja terveydenhuolto, jolloin yhteys kunnalliseen elinkeino- ja sivistystoimeen katkeaa. Paha pelko on, että jatkossa maakunta keskittyy optimoimaan tuotantonsa, mutta ei käytännössä pysty puuttumaan mitenkään siihen miten palveluntarvetta saataisiin vähenemään. Tällä voi olla dramaattinen vaikutus ajatukseen saada hankkeella aikaan säästöjä. Kuitenkin tiedossa on, että esimerkiksi työttömät ja vähävaraiset sairastavat huomattavasti enemmän, jolloin ratkaisu ei voi olla optimoida heille palvelujen tuottamista, vaan ratkaista se perusongelma taustalla. Tämä on ollut perinteisesti kunnissa mahdollista.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystaloudessa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Vastaajien määrä: 1

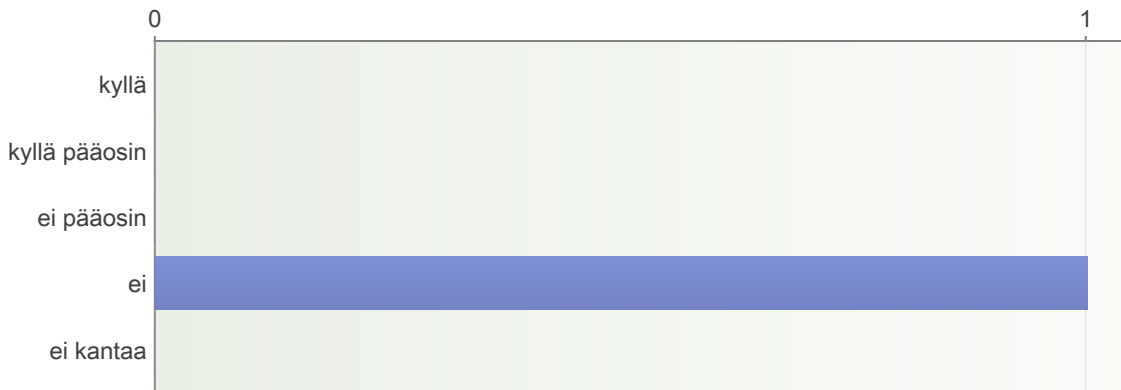

Avoimet vastaukset: ei

- Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestäminen tulisi olla kuntapohjaiseen järjestelmään perustuvaa lähipalvelua, joka voitaisiin järjestää laajemmissa kokonaisuuksissa tai kaupunkien omana toimintana. Valtio on kovin kaukana siitä arjesta ja arjen innovatiivisuudesta, jota kunnat ovat sosiaali- ja terveydenhuollossa tehneet. Paha pelko on siitä, että sosiaali- ja terveystalouden "kelaistaminen" johtaa siihen, että kulut tosiasiallisesti kasvavat merkittävästi, kun vaikkapa palveluun ohjaus tapahtuu valtakunnallisilla kriteereillä.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Järjestämisvastuun ja tuotantovastuun eriyttäminen on yksi teoreettinen ratkaisu, joka ei käytännössä ole toteutunut missään. Mielenkiintoista on, että kuntasektorilla parhaimmat tulokset on saatu nimenomaan siitä, että kunta on kokonaisuudessaan ulkoistanut sosiaali- ja terveystoimensta. Tässä mallissa on se hyvä puoli, että palveluntarjoja pystyy hyödyntämään kaiken liikkumisvaransa järjestellä asioita toisin. Kun nyt mennään järjestelmään, jossa valtio-ohjatuilla maakunnilla on järjestämisvastuu ja ne päättävät mitä hankitaan, ryhtyvät tuottajatahot käytännössä optimoimaan omaa toimintaansa. Vaihtoehtoisessa mallissa optimointi koituisi julkishallinnon hyväksi, nyt tuottajien.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitettun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Ehdottomasti. Vain näin toimijat saadaan samalle viivalle ja selviää, mitkä yhtiöt ovat elinvoimaisia ja mitkä eivät. Maakunnan tulee kuitenkin antaa omien yhtiöidensä mennä konkurssiin, mikäli ne eivät pärjää kilpailussa, eikä niitä saa pääomittaa vastaavista markkinayhtiöistä poiketen. Edelleen kilpailun tasapuolisuuden vuoksi maakunnan sote-yhtiöt eivät saa hankkia rahoitusta sellaisista lähteistä tai sellaisilla takauksilla, joita kilpailevat tahot eivät saa käyttöönsä.

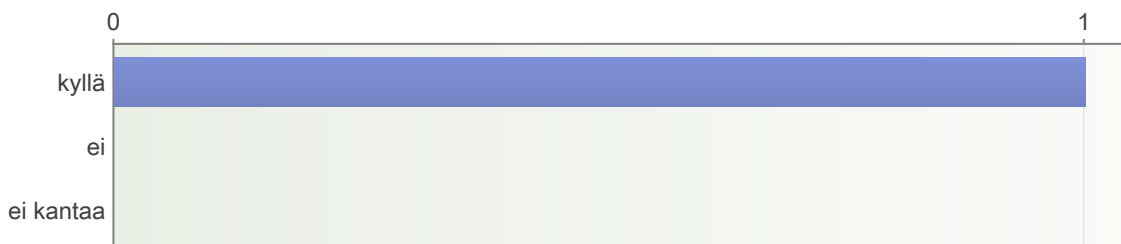
18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Vastaajien määrä: 1

- Pyhärannan kunnan huoli on se, että palvelut keskittyvät suurten kaupunkiseutujen ympärille. Koska on lähes teoreettinen mahdollisuus saada edes yhtä edustajaa maakunnan valtuustoon, jossa sielläkin vaikuttamismahdollisuudet ovat erittäin rajatut, ei pienten kuntien vaikuttamismahdollisuuksia enää käytännössä ole.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

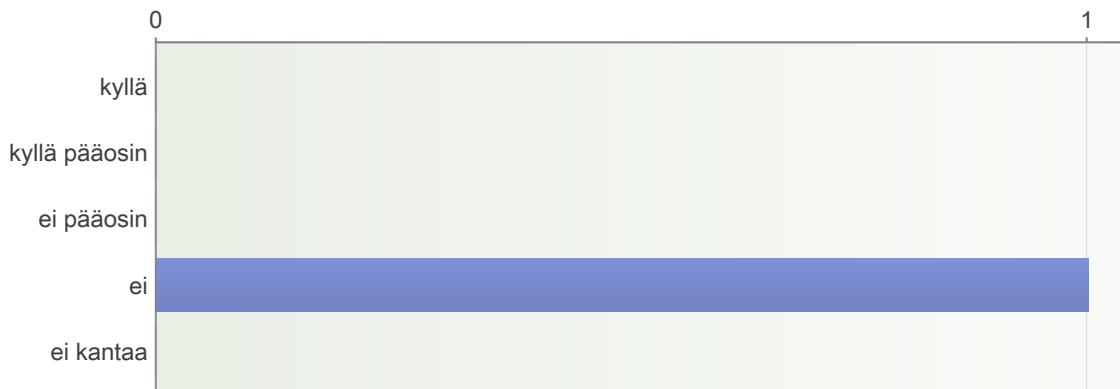
- Pyhärannan kunta näkee Varsinais-Suomen maakunnan oikeaksi osoitteeksi itselleen, mutta pyytää, että valmistelevalle ministeriö tarkastelisi vielä mahdollisuutta muodostaa laajempi ja siten alueellisesti tasapainoisempi maakunta esimerkiksi yhdistämällä Satakunnan eteläosia Varsinais-Suomen maakuntahallintoon.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveysministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väliaikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaantulolain 2 luvussa. Onko väliaikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Vastaajien määrä: 1

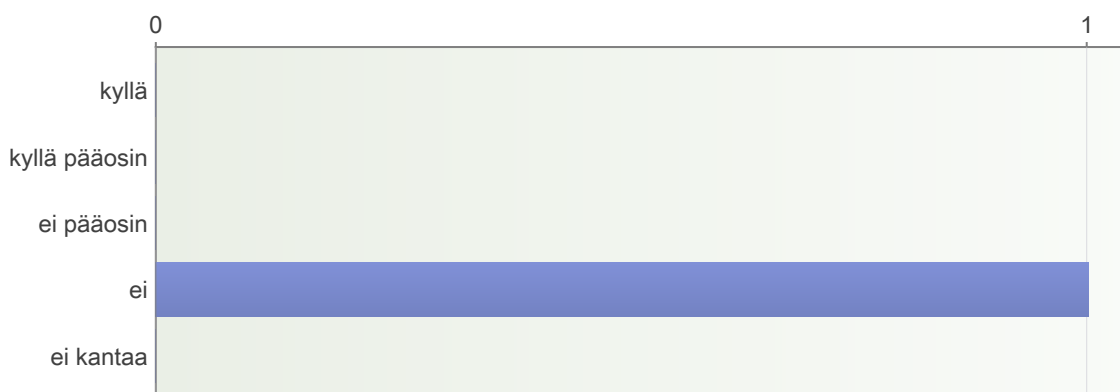
Avoimet vastaukset: ei

- Väliaikaishallinto ei voi olla virkamieshallinto, vaan sen on koostuttava luottamushenkilöistä, jotka ohjaavat virkamieshallintoa. Malli muistuttaa tässä muodossaan lähinnä tietyissä maissa diktatuurin jälkeen toteutettuja väliaikaisia militanttihakintoja, joissa vanha valta pyyhitään pois, hoidetaan asiat kuntoon armeijan voimin ja annetaan sitten uusi hallinto kansalle hoidettavaksi, kun asiat on saatu tietylle tolalle. Valtion tulee vastata kaikista väliaikaishallinnon kustannuksista, eikä kuntayhtymät saa nostaa kuntamaksujaan tämän takia. Väliaikaishallinnolle tulee myös erityinen kiire hoitaa siirtyvä henkilöstö sekä muut tehtävät. Mikäli laki tulee voimaan suunnitellusti heinäkuussa 2017 ja siitä kahden kuukauden kuluessa eli viimeistään syyskuussa valmistelu on asetettu, jää kaikkien henkilöstösiirtojen toteuttamiseen vain vuosi ja neljä kuukautta eli yhteensä noin 320-330 työpäivää. Esimerkiksi Varsinais-Suomessa yli 21 000 työntekijän siirto edellyttää keskimäärin yhdeksän (9) henkilön käsittelyä tunnissa mukaan lukien yhteistoimintaneuvottelut, virkojen perustaminen ei-työsuhteisille, tietojen siirtäminen jne. Oletettavasti aika tulee loppumaan kesken, mikäli tähdätään yhdessä yössä muutokseen. Lisäksi on syytä huomata, että koska kunnalliset virat eivät automaattisesti siirry maakuntaan, on nykyisellä luonnoksella käytännössä kaikkien virkasuhteisten henkilöiden palvelussuhteen pituus rajoitettu vuoteen 2019. Tämä ei kuulosta kovin hyvältä henkilöstöpolitiikalta, eikä tiedossa ole onko tämä ollut edes valmistelun tarkoitus. Työsuhteisilla ei vastaavaa ongelmaa luonnollisestikaan ole. Mikäli taas on ajateltu, että virkasuhteiset siirtyisivät työsuhteisiin, liittyyneen asian hyvin vakavia perustuslaillisia ja virkamiesoikeudellisia haasteita muun muassa julkisen vallan käytön mahdollisuudesta sekä siitä voidaanko virkasuhteiset henkilöt, joiden tehtäviin on sisällynyt ja käytännössä jatkossakin sisältyy julkisen vallan käyttöä, siirtää työsuhteisiksi (esim. sosiaalityöntekijät) ja miten tämä vaikuttaa heidän asemaansa esimerkiksi vastuun osalta. Tässä yhteydessä on syytä muistaa sekin seikka, että rikoslain virkarikossäännökset ovat rajatummat työsuhteisille kuin virkasuhteisille. Erikseen on syytä todeta, että kuntien velvoite osallistua valmisteluun tulee rajata vain sosiaali- ja terveystoimea koskeviin asioihin ja henkilöstöön. Kunnille tulee myös korvata se työpanos, joka joudutaan ottamaan korvaavaksi, kun ohuet hallinnot joutuvat luovuttamaan resursseja tilapäisesti valmisteluhallinnon käyttöön. Valmisteluelveloitteen osalta tulisi myös säätää johtaako osallistumatta jättäminen johonkin vastuuseen vai ei: nyt teoriassa jää auki se, että voidaanko velvoitteen laiminlyönyt taho saattaa esimerkiksi virkavelvollisuuksien laiminlyöntiä koskevaan

syytteeseen tilanteessa, jossa kunta haluaa keskittyä oman toimintansa kehittämiseen.

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

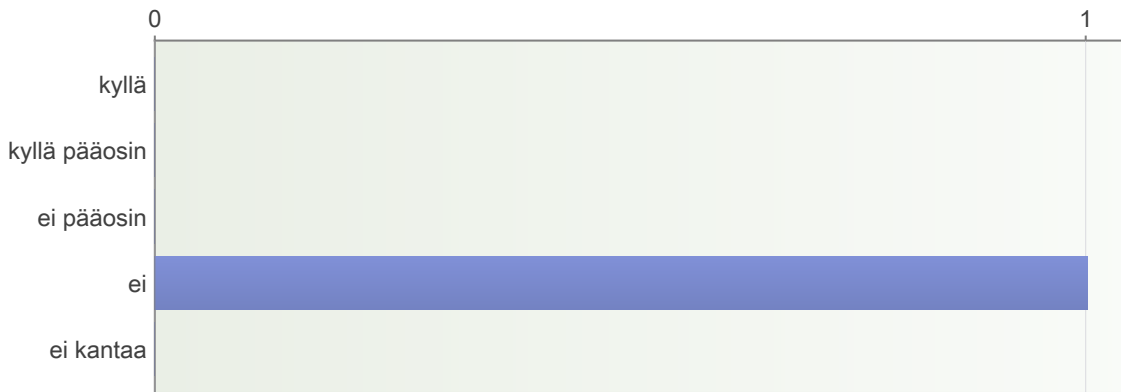

Avoimet vastaukset: ei

- Edellä on kuvattu useita ongelmia, jotka liittyvät käytännön toteutukseen suhteessa aikaan sekä siihen, että virat ovat viranomaiskohtaisia, jolloin virka itsessään ei voi siirtyä maakuntaan. Käytännössä se siis tarkoittaa sitä, että maakunnan tulee perustaa korvavat virat, joskin taas yhtiömuotoisessa toiminnassa tämä ei ole mahdollista. Työsopimussuhteisten osalta tilanne on huomattavasti helpompi. Säännösten osalta olisi myös hyvä ohjeistaa miten eri yhteistoimintaneuvottelujen rytmitys toteutuu eli milloin kunnan tulee käydä yt:t ja milloin maakunta käy laajemman yt:n. Tämä on ollut epäselvä myös monissa kuntaliitostilanteissa.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Kuntien omaisuus on lähtökohtaisesti suojattu niin kuntayhtymien kuin kuntien kautta. Kuntayhtymiä ei tulisi käsitellä erillisinä, sillä myös niiden omaisuus on kuntien omaisuutta. Tässä on suuri vaara, että kunnilta otetaan vain ns. hyvä omaisuus ja jätetään huonot. Maakuntien tulisi maksaa kuntayhtymien osuuksista sekä kunnista hankkimastaan omaisuudesta korvaus. Irtaimen osalta on syytä huomata, että irtaimen sisältyy myös osakkeet sekä sopimukset. Tässä yhteydessä on syytä huomata, että mikäli kunnan sosiaali- ja terveystoimella on jo olemassa oleva sopimus tilavuokrauksesta, ei lain siirtymäsäännös voi ohittaa sitä. Käytännössä siis lain säännös määräaikaisesta sopimuksesta koskee ainoastaan sopimuksetonta tilaa. Vuokria ei tule määritellä asetuksella, vaan neuvotteluissa.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

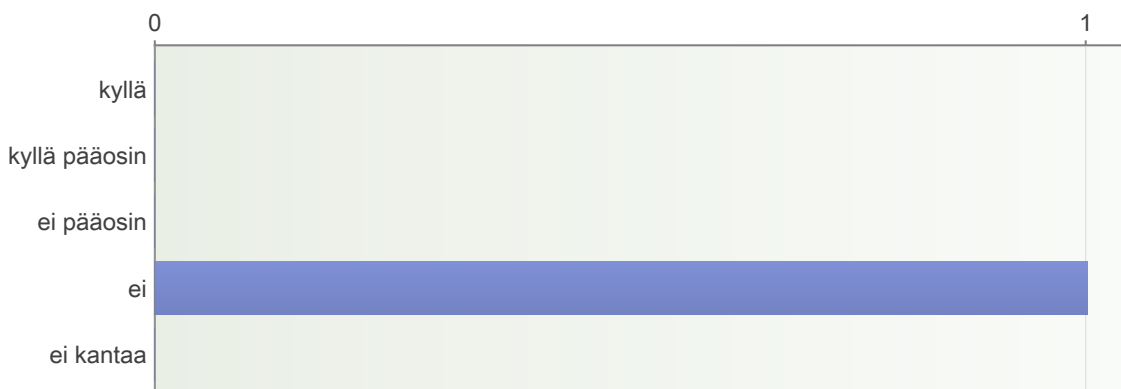
Vastaajien määrä: 1

- Kaikkein yksinkertaista on se, että kaikki sosiaali- ja terveystoimen käytössä olleet kiinteistöt, jos mahdollista, siirtyvät esimerkiksi kirjanpitoarvolla maakunnalle, joka vastaa jatkossa niiden realisoinnista.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021.

Pidättekö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Ei, koska kunta vastaa tämän jälkeen omasta palvelutuotannostaan ja sen rahoituksesta. Teoriassa sääntelystä johtuen voitaisiin joutua tilanteeseen, jossa kunta joutuu velkaantumaan tarpeettomasti. Toisaalta sääntelyllä voi olla kannuste siihen, että kunnat nostavat ennakkollisesti veroprosenttejaan, keräävät ylijäämiä ja samalla vaurioittavat hentoa kasvua.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Kyllä. Uudistus tulisi toteuttaa vieläkin nopeammin, jotta kilpailusta tulee läpinäkyvää.

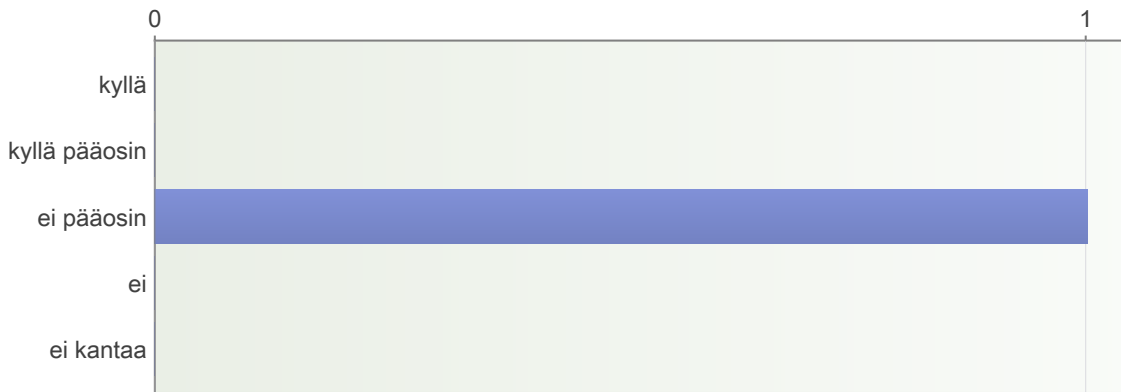
27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Vastaajien määrä: 1

- Aika uudistukseen on erittäin lyhyt. Voisi olla järkevää, että perustetaan maakunnat ja sen jälkeen ryhdytään rakentamaan sinne hallintoa, johon rekrytoidaan kunnista henkilöstöä aina kukin tehtäväkokonaisuus kerrallaan.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

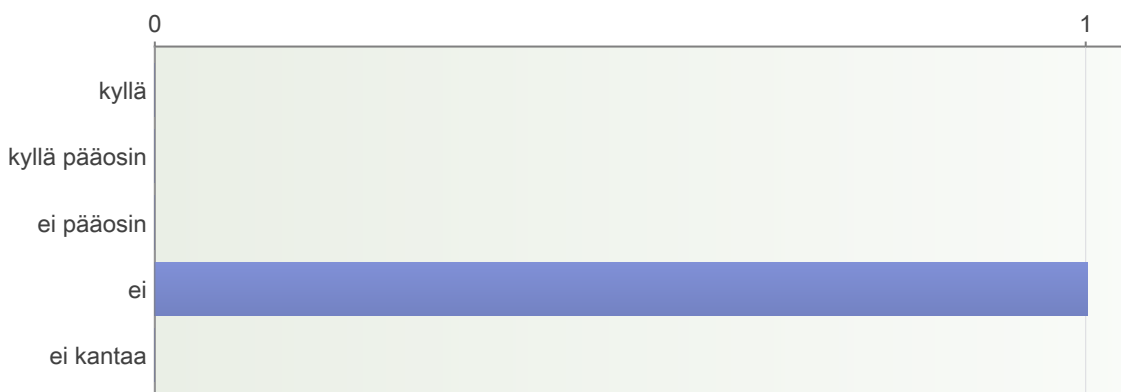

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Ratkaisu on parempi kuin suora vero, mutta paljon järkevämpää olisi, että rahoitus kerättäisiin kuntapohjaisen järjestelmän kautta.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Käsitteet menevät sekaisin. Valtion rahoitus ei ole rahoitusta, vaan valtionapua/-osuutta. Lainoitus on rahoitusta, eikä sitä tulisi rajoittaa mitenkään, vaan se on aina kunkin organisaation määriteltävissä, milloin tarvitaan lyhytaikaista ja milloin pitkäaikaista. Mikäli maakunta voi ottaa vain lyhytaikaista rahoitusta, niin sehän tarkoittaa sitä, että maakuntien tulee alkaa säästää tuleviin sairaala yms. investointeihin ennen kuin ne voidaan toteuttaa. Tällainen säästö tarkoittaa merkittävää lisäverotusta, joka taas on pois yksityisestä kulutuksesta. Paljon järkevämpää on edelleen toteuttaa isot investoinnit pitkäaikaisella lainarahoituksella, joka todennäköisesti on myös edullisempaa.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Vastaajien määrä: 1

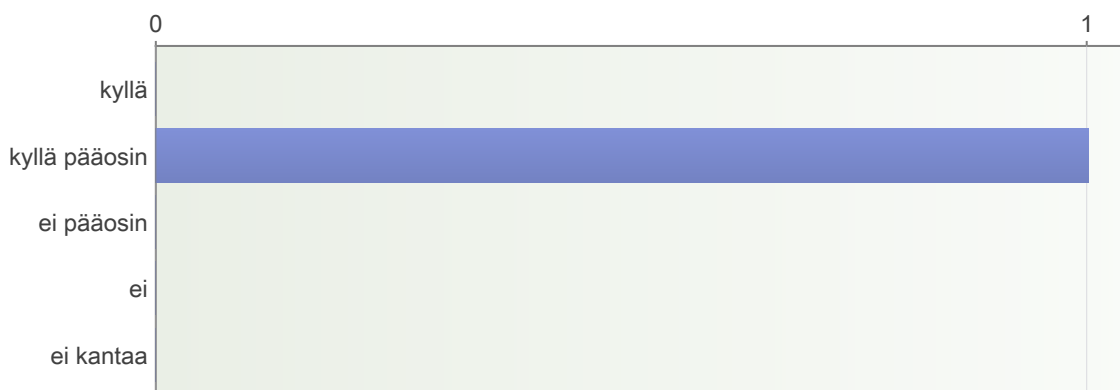

Avoimet vastaukset: kyllä

- Pyhärannan kunnan näkökulmasta valtionosuusmalli on menossa terveenpään suuntaan. Tämä voi kuitenkin aiheuttaa merkittäviä vaikeuksia syrjäseuduille, jotka ovat nyt nauttineet merkittävää tukea peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmässä.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirrytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Oletettavasti. Varsinais-Suomelle ajateltu leikkaus tarkoittaa tarvetta vähentää henkilöstöä.

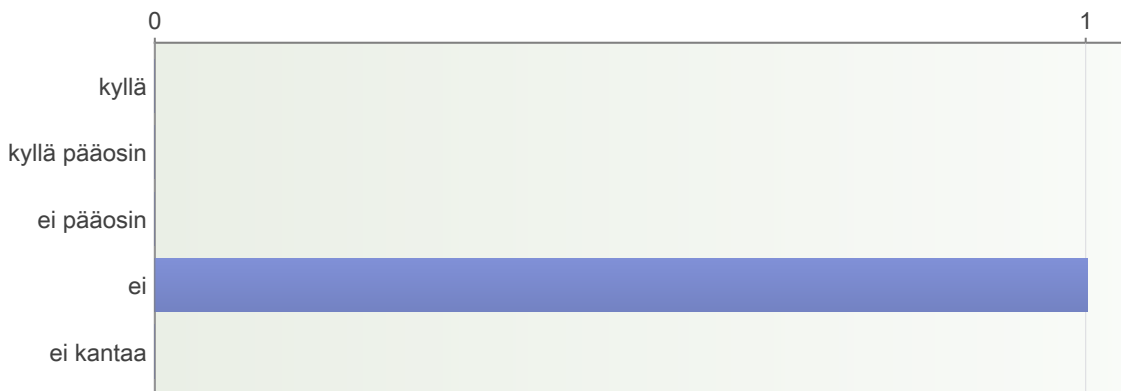
32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Vastaajien määrä: 1

- Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen jää kyllä erittäin vähäiseksi suunnitellulla mallilla. Pelkona on, että ennaltaehkäisevää työtä ei pystytä tekemään, joka johtaa palvelutarpeen merkittävään kasvuun tilanteessa, jossa palveluja aktiivisesti markkinoidaan valinnanvapausyritysten taholta sekä toiminta keskittyy täytäntöönpanoon eikä palvelutarpeen ehkäisyyn. Myös palvelujen saatavuuden helppous johtanee kysynnän kasvuun.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei

- Maakuntajakolaki on käytännössä täysin ylimääräinen laki, jota ei tultane soveltamaan koskaan. Mikäli säännöksiä asiasta halutaan, voitaisiin ne ratkaista kuntarakennelailloilla tai muutamana säännöksenä muussa maakuntasääntelyssä.

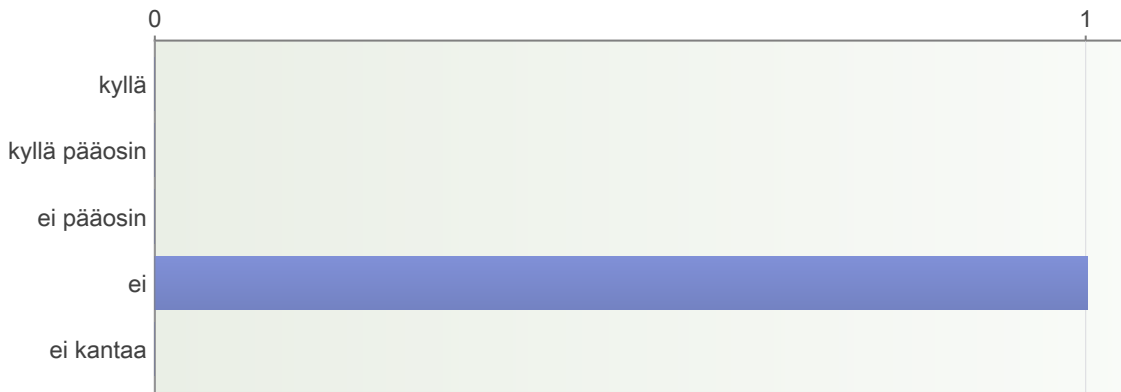
34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Vastaajien määrä: 1

- Maakuntajakolakia ei ole tarpeen säätää.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Vastaajien määrä: 1

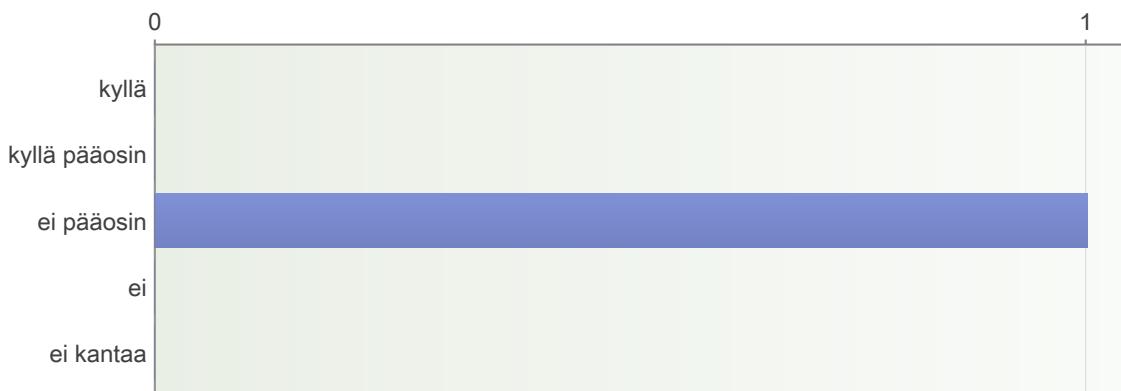

Avoimet vastaukset: ei

- Syrjäisyydessä tulee huomioida ainoastaan oman maakunnan väestö. Nykyinen laskentamalli on erittäin epäoikeudenmukainen kolmen kaupungin välissä olevalle pienelle, mutta maantieteellisesti hajanaiselle kunnalle.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: ei pääosin

- Mallissa on luotu hyvin monimutkainen laskentamalli hyvin rajalliselle euromäärälle. Voisi olla perusteltua harkita sitä, ettei näin monimutkaista, sinänsä ansiokasta, mallia kuitenkaan tuotaisi tehokkuusnäkökulmasta käytäntöön. Lisäksi näin vahva kunnallisen itsemääräämisoikeuden piiriin puuttuminen ohjauksella on hieman outo.

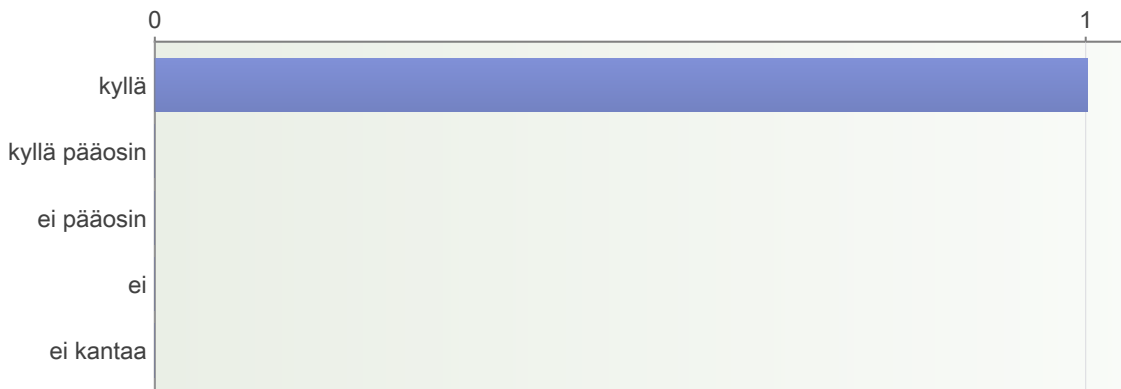
37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtiosuuskokonaisuudesta.

Vastaajien määrä: 1

- Valtiosuuskokonaisuuden tulisi olla mahdollisimman yksinkertainen ja jopa tasapäinen. Kuntien tulisi pystyä kilpailemaan samalta viivalta toistensa kanssa.

38. 36. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- Kyllä, tämä malli vie lähtökohtaisesti valtiosuusjärjestelmää yhdenvertaisempaan suuntaan. Se, että luonnoksessa ei kuitenkaan ollut kaikkea tietoa tulevasta asetuksesta, jolla malli lopulta konkretisoituu.

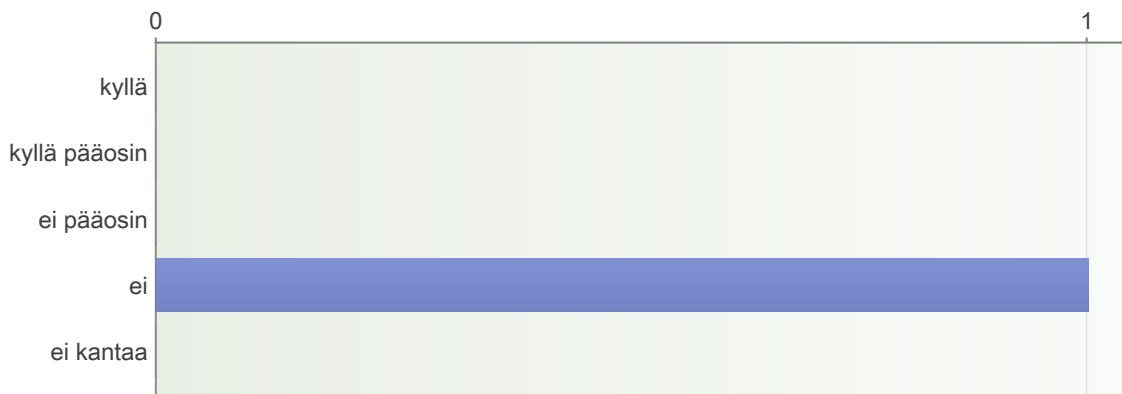
39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Vastaajien määrä: 1

- Tärkeää on varmistaa, että valtion haluamasta hallintouudistuksesta ei synny kunnille erityistä haittaa. Kunnille tulisi antaa myös mahdollisuus neutralisoida kirjanpidostaan mahdolliset sosiaali- ja terveydenhuollon kiinteistöjen luovuttamisesta aiheutuneet alaskirjaukset, jotka ovat syntyneet 1.1.2019 jälkeen taikka välittömästi, esimerkiksi noin kaksi vuotta ennen määräpäivää.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

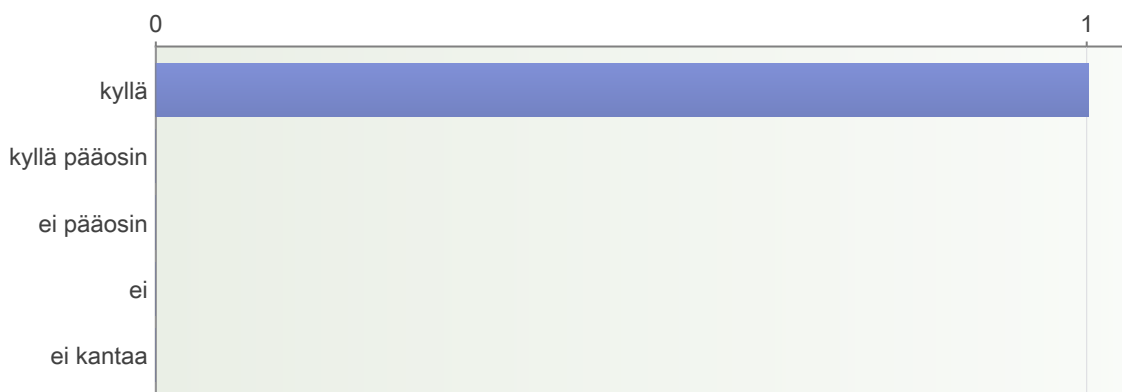

Avoimet vastaukset: ei

- Kyseessä on työmarkkinajärjestö, jota ei ylipäättänsä pitäisi säätää lailla. Kyse on Kuntaliiton ja KT:n sisäisestä asiasta ja luonnollisesti KT:n tulee toimia siten, että myös maakunnat kokevat sen edunvalvojakseen ja haluavat liittyä siihen.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

- On täysin välttämätöntä, että maakunnat osallistuvat jatkossa kuntien eläkkeiden rahoittamiseen. Käytännössä jos näin ei tehdä, järjestelmä kaatuu. Toisaalta kilpailu ei tule olemaan tasapuolista johtuen kunta-alan korkeammista maksuista.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Vastaajien määrä: 1

- Karenssisopimussääntelyä ei tule toteuttaa, sillä se rajoittaa todennäköisesti myös rekrytointia: kuntiin ja maakuntiin ei jatkossa saada pätevää väkeä, koska he eivät helposti pääse siirtymään tehtävistä toiseen. Aivokierto voi siten käytännössä loppua ja siirrymme malliin, jossa virkahenkilöstö koostuu puhtaasti koko työuransa virkamiehinä tehneistä. Tämä on yllättävää, koska esityksen tavoitteena on nimenomaan saada johtotehtäviin päteviä ihmisiä. Mikäli sääntelyä halutaan viedä eteenpäin, tulisi tarkemmin miettiä tapauksia ja pohtia ennakkolisesti miten sääntely käyttäytyy esimerkiksi tilanteessa, jossa yhtiö haluaisi palkata virkamiehen, virkamies suostuu ja jää karenssivapaalle, mutta yhtiö tekeekin käännöksen, eikä palkkaakaan henkilöä tai siitä, jos henkilö jää karenssivapaalle tiettyyn tarkoitukseen, mutta ryhtyykin tekemään jotain muuta.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Vastaajien määrä: 1

- Pyhärannan kunnan tilanteen ja erityisesti riskien pitäisi pienentyä. Jatkossa keskitymme elinvoiman ja sivistyksen tuottamiseen asukkaille.

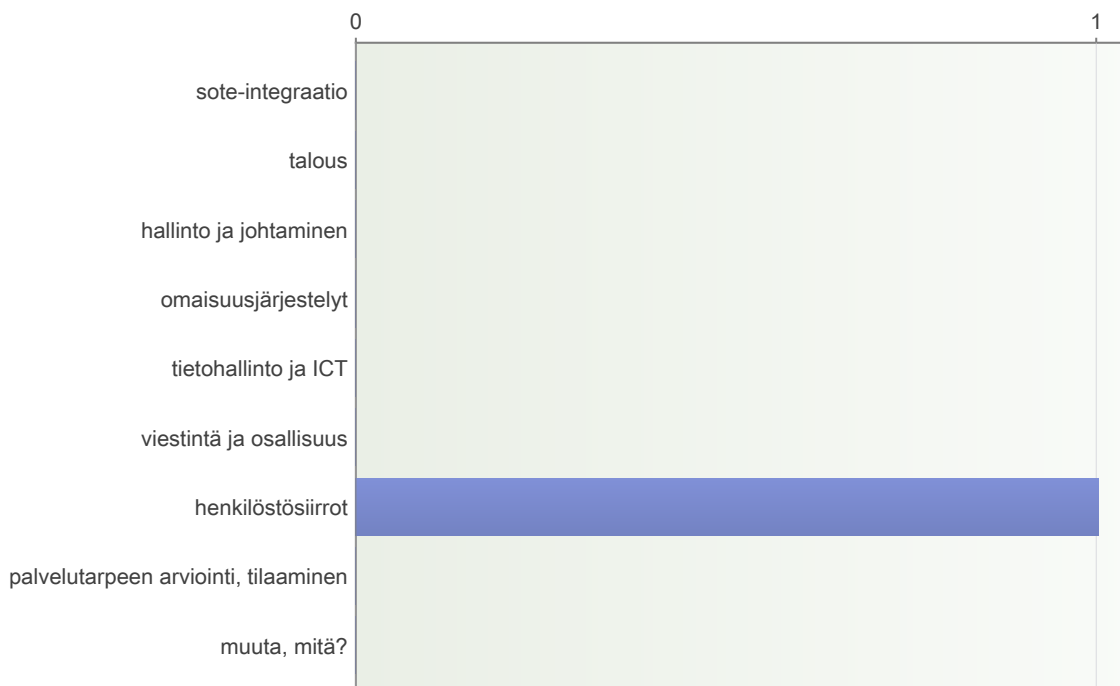
44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoritua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Vastaajien määrä: 1

- On, mutta se edellyttää massairtisanomisia sekä eläkejärjestelyjä.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Vastaajien määrä: 1

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Nyt esitetyllä mallilla merkittävä perustuslaillinen kysymys on, että voidaanko koko mallia toteuttaa ilman perustuslain muuttamista. Lisäksi tulee harkita sitä, että sääntely toteutetaan kuntapohjalta ja kuntalakea peruslakina hyödyntäen.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Vastaajien määrä: 1

- Kyseessä on valmistelevan ministeriön valmisteluvastuulle kuuluva asia.